
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПЕРЛИНИ СТЕПОВОГО КРАЮ

МАТЕРІАЛИ

**Другої регіональної
науково-практичної агроекологічної
конференції студентів, аспірантів
і молодих вчених**

(4-6 листопада 2009 року)

Миколаїв 2009

ББК 41.2

УДК 631

Перлини степового краю : матеріали Другої регіональної науково-практичної агроекологічної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, 4—6 листопада 2009 р. — Миколаїв: МДАУ, 2009. — 200 с.

У збірнику наукових праць конференції представлено матеріали, що відображають шляхи розв'язання актуальних екологічних проблем сучасного землеробства, впровадження у виробництво нових технологій та досягнень аграрної науки; висвітлено питання охорони довкілля та сталого розвитку суспільства, а також екологічної освіти і виховання молоді.

Матеріали збірника наукових праць друкуються за підсумками проведення Другої регіональної науково-практичної агроекологічної конференції «Перлини степового краю» 2-4 листопада 2009 року.

Точка зору редколегії не завжди співпадає з позицією авторів.

Рекомендовано до друку Вченою радою агрономічного факультету Миколаївського державного аграрного університету.

Протокол №2 від 12.10.2009 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

д.е.н., професор В.М.Ганганов
д.с.-г.н., професор В.В.Гамаюнова (науковий редактор)
д.с.-г.н., професор С.Г.Чорний
к.е.н., доцент Р.М.Скупський
к.т.н., доцент Л.М.Шевченко
к.с.-г.н., доцент Л.Г.Хоненко
к.с.-г.н., доцент А.В.Дробітько
к.с.-г.н., доцент О.А.Коваленко
к.с.-г.н., доцент С.О.Бобров
к.с.-г.н., доцент О.М.Хотиненко
к.с.-г.н. Н.В.Нікончук
асистент Н.В.Маркова
асистент Т.В.Качанова

Адреса редколегії:

54010, Миколаїв, вул. Карпенка, 73
Миколаївський державний аграрний університет, тел. 34-61-60

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №6785 від 17.12.2002.

© Миколаївський державний
аграрний університет

підприємствах Херсонської області: Статистичний бюлетень // Головне управління статистики у Херсонській області. — Херсон, 2007. — 40 с.

4. Звіт про внесення мінеральних, органічних добрив, гіпсування та вапнування ґрунтів під урожай 2007 року в сільськогосподарських підприємствах Херсонської області: Статистичний бюлетень // Головне управління статистики у Херсонській області. — Херсон, 2008. — 41 с.

УДК 633.854.78

ЯКІСТЬ НАСІННЯ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИРОЩУВАННЯ

Н.В. Маркова, асистент

Миколаївський державний аграрний університет

Значення соняшнику, як олійної культури в Україні і світі все більше зростає. Це пояснюється цінними харчовими якостями культури, а також високим рівнем технологій вирощування і значною економічною доцільністю, як на внутрішньому ринку, так і за межами України. В сучасних умовах господарювання збільшення об'ємів виробництва олії соняшнику можливе в більшій мірі через підвищення її вмісту в насінні гібридів.

Накопичення олії в насінні починається з перших днів його розвитку й триває до кінця наливу, тобто 40 ± 3 дні. Найбільш інтенсивно синтез олії відбувається при вологості ядра в межах 60-30%, з 15-го по 30-й день після цвітіння рослин. Олійність сім'янок зростає протягом 30-35 днів, а під кінець наливу дещо зменшується, в наслідок послаблення процесу жирутворення [1].

Як показують наукові дослідження, на вміст олії в насінні гібридів соняшнику можуть впливати різні чинники, зокрема, такі як: біологічні особливості гібридів, ґрунтово-кліматичні умови зони, рівень забезпечення ґрунту елементами живлення, густина посівів, строки сівби тощо.

Однак висновки вчених по впливу на рівень олійності насіння гібридів соняшнику, наприклад, строків сівби, відрізняються. Так, за даними деяких вчених запізнення з сівбою призводить до зменшення вмісту олії [2]. За результатами досліджень, що проведені в Полтавському інституті АПВ, було встановлено, що олійність насіння

гібридів соняшнику при сівбі в пізні строки (10 травня) дещо зростала [3].

Дослідження цих питань, таким чином є актуальними і мають практичне значення, що і стало обґрунтуванням для їх вивчення нами.

З метою вивчення впливу строків сівби та технологій догляду на ріст, розвиток і продуктивність гібридів соняшника на протязі 2003-2005 років були проведені польові досліді в ДП НДГ „Сонячне” Миколаївського району Миколаївської області. Досліджували гібриди Одеський 149, Флокс, Захист, Фрагмент, які висівали в три строки: перший при температурі ґрунту на глибині 10 см 5-7°C, другий при температурі -8-10°C, третій при температурі -12-14°C, та дві технології догляду: механізована та механізована з використанням гербіциду. Дослідження і обліки в дослідіх проводили згідно загальноприйнятих методик. Вміст олії в насінні гібридів соняшнику визначали згідно ГОСТу 10857-64.

Погодні умови в роки досліджень були неоднаковими. У 2003 році на протязі вегетаційного періоду соняшнику температура повітря була вищою за середню багаторічну, а у 2004-2005 рр. – близькою до неї. Кількість опадів у 2003 р. була на 31% меншою від середньої багаторічної, у 2004 р. – на 30% більшою, а у 2005 р. близькою до багаторічної.

В результаті проведених нами досліджень встановлено, що в середньому за 2003-2005 рр. вміст олії найвищим виявився в насінні гібриду Захист; залежно від строків сівби і технологій догляду він коливався від 51,0 до 52,7%. Вміст олії в насінні гібриду Одеський 149 становив 48,3-49,8%, у гібриду Флокс – 47,8-48,9%, у гібриду Фрагмент – 48,4-49,3%.

Відносно строків сівби в середньому за 2003-2005 рр. найвищий вміст олії відмічено в насінні варіантів, де її проводили при температурі ґрунту 8-10°C, і відповідно при механізованій технології з використанням гербіциду. У гібриду Одеський 149 він склав 49,3%, у гібриду Флокс – 48,4%, у гібриду Захист – 52,1%, у гібриду Фрагмент – 48,7%, що в середньому більше порівняно з першим строком сівби на 2%, а проти третього – на 3%.

Щодо технологій догляду за посівами, то у всіх досліджуваних гібридів більше олії містилось в насінні варіантів з механізованою технологією догляду, і в середньому, по строках сівби становив: у гібриду Одеський 149 – 49,1%, у гібриду Флокс – 48,1, у гібриду

Захист – 51,8, у гібриду Фрагмент – 48,4%. Різниця між наведеними величинами по різних технологіях в середньому склала 0,6%.

Вміст олії в насінні гібридів соняшнику у різні роки досліджень був неоднаковим. Найменшим в усіх досліджуваних гібридах він виявився у 2003, а найбільшим – у 2004 р. Так, у 2003 році у скоростиглої групи гібридів відмічено підвищення вмісту олії при запізненні з сівбою, а саме, від першого до третього строку на 0,7%; у ранньостиглої групи гібридів цей показник був більшим на 0,8% при другому строці сівби, порівняно з іншими строками. Це пояснюється тим, що у скоростиглих та ранньостиглих гібридів в першу фазу наливу насіння по різному складалися погодні умови. В середньому, у 2004 році вміст олії був більшим на 1,7% порівняно з 2003 р., і на 2,4% порівняно з 2005 р.

Вихід олії з одного гектара визначали згідно ГОСТу, беручи за основу показники урожайності та олійності насіння гібридів соняшнику. Більший вихід олії з одного гектара забезпечувався на другому строці сівби і технології догляду з використанням гербіциду, який в середньому по гібридах на цьому варіанті склав 10,6 ц/га, що на 2,8 %, більше порівняно з механізованою технологією догляду.

На підставі проведених досліджень можна заключити, що на вміст олії в насінні гібридів соняшнику впливають, їх біологічні особливості, а також досліджувані чинники та погодні умови.

Список використаної літератури:

1. Насінництво й насіннезнавство олійних культур / За ред. М.М. Гаврилюка. — К. : Аграрна наука, 2002.
2. Вольф В.Г. Соняшник на Україні / Вольф В.Г. — К. : Держсільгоспвидав УРСР, 1962.
3. Тоцький В.М. Формування врожайності та вихід олії в залежності від агроприймів вирощування соняшнику в умовах лівобережного Лісостепу України / В.М. Тоцький, О.І. Поляков // Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур УААН. — Запоріжжя, 2007. — Вип. 12. — С. 245—249.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ.....	5
О.М.Бахмат, О.С.Чинчик БАКТЕРІАЛЬНІ ПРЕПАРАТИ В ПОСІВАХ СОЇ НА ПОДІЛЛІ.....	5
О.Г.Бердникова БАКТЕРІАЛЬНЕ ДОБРИВО “РИЗОГУМІН”.....	7
А.В.Гончаров ОБОСНОВАНІЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИИ ПРЯМОГО ПОСЕВА В ЗОНЕ РИСКОВАННОГО ЗЕМЛЕДЕЛИЯ.....	9
Ю.Ю.Заянчковська, О.В.Заянчковська НЕБЕЗПЕКА ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПЕСТИЦИДАМИ ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ЇЇ УСУНЕННЯ.....	19
О.А.Коваленко, В.В.Болоховський, О.В.Нагорна МІКРОБІОЛОГІЧНЕ ДІАГНОСТУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ҐРУНТУ ПІСЛЯ ОБРОБКИ ПОЖИВНИХ РЕШТКІВ БІОДЕСТРУКТОРОМ СТЕРНІ.....	23
Д.А.Кутолей, Л.А.Шедей, О.А.Коваленко НОВЫЕ ХЕЛАТИРУЮЩИЕ КОМПОЗИЦИИ ДЛЯ НЕКОРНЕВЫХ ПОДКОРМОК РАСТЕНИЙ МИКРОЭЛЕМЕНТАМИ.....	30
М.І.Поліщук, В.А.Шинкарук, О.А.Коваленко ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ АЗОТНИХ ПІДЖИВЛЕНЬ ТА СТИМУЛЮЮЧИХ РЕЧОВИН ПРИ ВИРОЩУВАННІ КАРТОПЛІ В УМОВАХ ВІННИЧЧИНИ.....	33
М.І.Поліщук, В.А.Шинкарук, О.А.Коваленко СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	36
Д.І.Котельников, В.В.Бабанін КОМПЛЕКСНЕ ОРГАНО- МІНЕРАЛЬНЕ ДОБРИВО, ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ОТРИМАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ.....	38
Т.М.Манушкіна ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНИХ РОСЛИН.....	41

С.М.Оглобліна ВПЛИВ СПОСОБІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА ЗМІНУ АГРЕГАТНОГО СКЛАДУ ЧОРНОЗЕМУ ПІВДЕННОГО.....	81
О.М.Хотиненко ВИКОРИСТАННЯ ДАНИХ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ ДЛЯ ПОБУДОВИ АГРОНОМІЧНОЇ ГІС СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	81
К.В.Юраш, Н.І.Драчова ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТІВ ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ.....	84
СЕКЦІЯ 3. ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГАЛУЗЯХ АПК.....	
В.О.Азуркін, Н.М.Гут УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ В РІЗНИХ ҐРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ ВИРОЩУВАННЯ.....	87
В.В.Безпалько, В.Г.Діндорого ОПТИМІЗАЦІЯ РЕЖИМІВ МІКРОХВИЛЬОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР.....	90
І.Ф.Вернигора ВИПРОБУВАННЯ СОРТІВ І ГІБРИДІВ КАРТОПЛІ НА СТІЙКІСТЬ ПРОТИ МОКРОЇ БАКТЕРІАЛЬНОЇ ГНИЛІ.....	92
Р.А.Вожегова ТРИВАЛІСТЬ ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ ЦВІТІННЯ РИСУ.....	94
Н.М.Доскач, В.В.Бабанін ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛИВНИХ РОЗЧИНІВ В ТЕПЛИЧНОМУ ОВОЧІВНИЦТВІ.....	99
А.В.Дудник, Г.М.Кос ПРОДУКТИВНІСТЬ СОНЯШНИКУ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	103
В.О.Копилов, О.В.Сидякіна КУКУРУДЗА – КУЛЬТУРА НАДЗВИЧАЙНО ВЕЛИКИХ ПОТЕНЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.....	106
О.Б.Кузьмін ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРУ РОСТУ MARC-EL ТА СУМІШІ „АЙДАР” НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЯЧМЕНЮ.....	109
Ю.В.Кулік, О.І.Сидоренко ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ФОСФОРИТНОГО БОРОШНА ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ.....	111

А.О.Макаров, О.І.Сидоренко ВИКОРИСТАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ ПІД ПОСІВИ СОНЯШНИКА У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	114
Н.В.Маркова ЯКІСТЬ НАСІННЯ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИРОЩУВАННЯ.....	116
Д.Н.Мовсесян, Н.І.Драчова ОСОБЛИВОСТІ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ КУКУРУДЗИ.....	119
М.І.Поліщук, В.А.Шинкарук, Ю.Л.Серептюк, О.А.Коваленко УРОЖАЙНІСТЬ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ В УМОВАХ ДОСЛІДНОГО ПОЛЯ ВДА.....	123
М.І.Поліщук, Є.В.Гуменюк, О.А.Коваленко ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ КАРТОПЛІ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ В УМОВАХ ДОСЛІДНОГО ПОЛЯ ВДАУ.....	126
М.І.Поліщук, В.В.Дячук, О.А.Коваленко ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ ВНЕСЕННЯ ДОБРІВ.....	128
Н.М.Плотницька ВПЛИВ ФУНГЦИДІВ ТА ФІТОФУНГЦИДІВ НА РОЗВИТОК <i>RHYZOPHTHORA</i> <i>INFESTANS</i>	130
Н.П.Рябініна, А.О.Лимар АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ОПТИМАЛЬНОГО СПОСОБУ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ПІД РОЗСАДНИЙ ТОМАТ З ПІДВИЩЕННЯМ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ КУЛЬТУРИ.....	132
І.І.Роман, О.В.Дьомін, О.А.Іванченко ВПЛИВ ГЕРБЩИДУ ГРОДІЛУ І БІОСТИМУЛЯТОРА РОСТУ АГРОСТИМУЛІНУ НА ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ.....	134
О.Я.Ревтьо УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН ТА ТЕХНОЛОГІЙ ДОГЛЯДУ ЗА ПОСІВАМИ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ НА ЗРОШЕННІ.....	137

